

NAAR EEN STERKERE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG VOOR NBMV

STUDIEVOORMIDDAG

DONDERDAG 26 NOVEMBER 2020
9:00 - 12:30

Locatie |

Het evenement vindt plaats via videoconferentie. Gedetailleerde informatie omtrent de modaliteiten van deelname volgt later.

Context |

Door de buitengewone omstandigheden waarin niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV) - of niet-begeleide en van hun ouders gescheiden kinderen volgens de terminologie van de VN - hun land en familie achterlaten, lopen zij een groot risico op de ontwikkeling van mentale gezondheidsproblemen. Tegelijkertijd tonen zij in hun dagelijkse leven een enorme veerkracht. Wie betrokken is bij de opvang en begeleiding van niet-begeleide minderjarigen, wordt al te vaak geconfronteerd met de impact van trauma of andere problemen op het gedrag en de ontwikkeling van deze kinderen en jongeren. Zowel de psychologische problemen als hulpbronnen van deze jongeren kunnen worden versterkt door mogelijk (niet-)passende zorg in het land of de landen van doorreis en aankomst. De huidige wereldwijde gezondheids crisis veroorzaakt door COVID-19 heeft bovendien geleid tot bijzondere uitdagingen bij het vaststellen en aanpakken van de ondersteuningsbehoeften op het gebied van geestelijke gezondheid en/of heeft bepaalde reeds bestaande problemen geaccentueerd.

Het Platform Kinderen op de vlucht en UNHCR nodigen u graag uit voor deze studievoormiddag, die tot doel heeft een overzicht te geven van enerzijds de oorzaken van en risicofactoren voor mentale gezondheidsproblemen bij niet-begeleide minderjarigen, en van succesvolle zorg anderzijds. Het Platform Kinderen op de vlucht en CRéSaM (Centre de Référence en Santé Mentale van het Waalse Gewest) sloegen, in een combinatie van jarenlange terreinervaring en beleidswerk, de handen in elkaar en werkten aanbevelingen uit om beleid en praktijk te verbeteren op het vlak van de zorg voor en doorverwijzing van niet-begeleide minderjarigen met mentale gezondheidsproblemen. Tijdens deze studievoormiddag zullen deze aanbevelingen door het Platform en CRéSaM tijdens een plenaire sessie worden toegelicht, na een contextualisering door professor Ilse Derluyn, coördinatrice van het CESSMIR, en aangevuld worden vanuit een bijkomend COVID-19-perspectief door Hager Saadallah, psychologe bij Artsen Zonder Grenzen.

Aan de hand van praktijkgerichte infosessies en workshops in het tweede luik van de voormiddag, zal er ook ruimte zijn voor uitwisseling van expertise en goede praktijken bij de begeleiding van niet-begeleide minderjarigen.

Doelpubliek |

De actoren die zich inzetten voor niet-begeleide minderjarigen: voogden, begeleiders, peters en meters, vrijwilligers, leerkrachten en CLB-medewerkers, maatschappelijk werkers en trajectbegeleiders, zorgverstrekkers, beleidsmakers en elk ander geïnteresseerd publiek.

PROGRAMMA

Voor de plenaire sessie is een simultane vertaling voorzien.

09:15 - 09:30

Intro | Bram Degraeve (projectmedewerker, Platform Kinderen op de vlucht) en Sophie Lair (Protection Associate, UNHCR)

09:30 - 10:00

Plenaire sessie deel I | Mag ik hier zijn? De impact van sociaal netwerk en migratietrajecten op het welzijn van niet-begeleide minderjarigen

Prof. Ilse Derluyn (coördinatrice CESSMIR, Centre for the Social Study of Migration and Refugees, Universiteit Gent)

10:00 - 10:30

Plenaire sessie deel II | Aanbevelingen van CRÉSaM en het Platform Kinderen op de vlucht m.b.t. de geestelijke gezondheidszorg voor niet-begeleide minderjarigen

Catherine De Geynst (klinisch psychologe en projectverantwoordelijke, CRÉSaM, Centre de Référence en Santé Mentale van het Waalse Gewest) en Bram Degraeve (Platform Kinderen op de vlucht)

10:30 - 10:50

Plenaire sessie deel III | De geestelijke gezondheidszorg voor niet-begeleide minderjarigen in transit en de impact van COVID-19: een getuigenis

Hager Saadallah (psychologe - project Migratie, Artsen Zonder Grenzen)

10:50 - 11:10 **Pauze**

11:10 - 12:30 **Informatiesessies en workshops**

Eén sessie naar keuze uit de onderstaande lijst.

Sessie 1 | Met de '**gespreksroute Trenziria**' op stap in de richting van solidariteit en verrijking na conflict: een methode voor gesprekken over cultuur en migratie en de impact op identiteit en samenleven (NL)

Annelies Huybrechts is systeemtheoretisch psychotherapeut in ambulante praktijk en freelance trainer bij de Interactie-Academie. Vanuit jarenlange ervaring in het residentieel werken met jonge vluchtelingen ontwikkelde ze een gespreksmethode om groepsgesprekken te begeleiden over cultuur en migratie en de impact op identiteit en samenleven. Ook toepassingen voor klasgesprekken, individuele gesprekken, gezinsgesprekken, partner- en supervisiegesprekken kunnen gemaakt worden.

Sessie 2 | **Buddyprojecten en peter- en meterinitiatieven** voor niet-begeleide minderjarigen (alternerend NL en FR)

De methodiek van peter- en meterschappen of buddying is de afgelopen jaren sterk ontwikkeld, niet alleen op het gebied van hulp aan migranten en vluchtelingen, maar meer in het algemeen op het gebied van psychosociale ondersteuning van kwetsbare of geïsoleerde personen. De voordelen zijn talrijk en bewezen, ook voor niet-begeleide minderjarigen: het creëren van informele en vrijwillige relaties, lokale verankering, het doorbreken van een isolement en het versterken van het zelfvertrouwen en het vertrouwen in anderen. Ook binnen het integratiebeleid wordt hier meer aandacht aan besteed. Maar wat zijn de voorwaarden voor succes bij deze projecten en hoe kunnen bestaande obstakels overwonnen worden?

Maryana Tahri (coördinatrice projet parrainage, Mentor-Escale), Lies Boncquet (project steunfiguren, Minor-Ndako) en Dirk De Cock (projectmanager vierde pijler, Agentschap Integratie en Inburgering)

Sessie 3 | Voorstelling van het **project RefugeesWellSchool**: preventieve interventies op school ter bevordering van het welzijn van jongeren met een migratieachtergrond of vluchtverhaal (alternerend NL en FR)

Binnen het Europees project RefugeesWellSchool, uitgerold in zes landen, werd gekeken welke rol preventieve psychosociale interventies op school kunnen spelen bij het bevorderen van het welzijn van jongeren met een migratieachtergrond of vluchtverhaal en hoe ze in verschillende onderwijscontexten kunnen toegepast worden. De interventies die geïmplementeerd werden, zijn gericht op het versterken van sociale cohesie en het bevorderen van een ondersteunend sociaal netwerk. Tijdens deze sessie licht An Verelst het project toe en deelt Caroline Spaas de bevindingen die voortkwamen uit de implementatie van de interventies in OKAN-klassen.

An Verelst (coördinatrice RefugeesWellSchool, Universiteit Gent) en Caroline Spaas (projectmedewerkster, psychologe en onderzoekster gezins- en orthopedagogiek, KU Leuven)

Sessie 4 | De posttraumatische integratie van vluchtelingen: hoe de **hulp aan eerstelijnsverleners versterken?** (alternerend NL en EN, met vertolking naar het FR)

Het Leuvens Instituut voor Criminologie (KU Leuven) trad op als coördinator van het door de EU gefinancierde project "Posttraumatische Integratie – Laagdrempelige psychosociale ondersteuning en interventie voor vluchtelingen", dat zeven EU-landen omvatte. Het doel van het project bestond erin om niet-gespecialiseerde hulpverleners voor vluchtelingen in staat te stellen vluchtelingen met posttraumatische problemen (en PTSD) te identificeren en psychosociale ondersteuning op laag niveau en vroegtijdige interventies op het gebied van geestelijke gezondheidszorg te bieden.

Met dit doel heeft het projectconsortium e-learningmaterialen en eerstelijns managementaanbevelingen ontwikkeld. Deze materialen zijn op een pedagogisch verantwoorde manier overgezet naar geïntegreerde apps voor smartphones. Deze materialen en online instrumenten worden tijdens de sessie gepresenteerd, met een specifieke focus op "zelfzorg" voor hulpverleners.

Prof. Stephan Parmentier (projectcoördinator Post-traumatic Integration, KU Leuven) en Laura Orlanda Hein (onderzoekster, Leuvens Instituut voor Criminologie, KU Leuven)

Sessie 5 | **Omgaan met trauma in het werken met niet-begeleide minderjarigen** (NL, met vertolking naar het FR)

Minor-Ndako biedt opvang, aangepaste zorg en begeleiding voor niet-begeleide minderjarigen. In deze workshop staan we stil bij de mogelijke impact van traumatische ervaringen op het functioneren van de jongere. We bekijken enkele laagdrempelige manieren en tools om met trauma om te gaan en veerkracht te versterken.

Lesly Cheyns (psychologe, Minor-Ndako)

Sessie 6 | **Intervisie**, een instrument om na te denken over de begeleiding van niet-begeleide minderjarigen die psychisch lijden (FR)

Al tien jaar organiseert de geestelijke gezondheidsdienst Ulysse intervisies voor alle professionals die betrokken zijn bij de zorg voor niet-begeleide minderjarigen. De intervisies zijn bedoeld als aanvulling op andere ondersteuning voor eerstelijnsprofessionals, zoals vormingen of de permanenties van het klinisch team van Ulysse, en bieden de gelegenheid om zich over verschillende vraagstukken te buigen. Jacqueline Coeckelenbergh en Lys Gehrels begeleiden deze uitwisseling rond de doelstellingen van intervisie en de verschillende bevindingen die eruit voortkomen. Vertrekkend van de realiteit van ieders werk, maken de intervisies het mogelijk om vanuit een vergelijkend perspectief beter na te denken over het begeleiden van dit publiek binnen een netwerk en, indien nodig, over de toegang tot adequate geestelijke gezondheidszorg. De term "intervisie" impliceert de complementariteit van de kennis van de verschillende professionals, die door de deelnemers vanuit hun respectievelijke achtergrond wordt aangebracht.

Jacqueline Coeckelenbergh (psychologe, SSM Ulysse) en Lys Gehrels (antropologe, SSM Ulysse)

Sessie 7 | Psychologische en psychiatrische problemen bij niet-begeleide minderjarigen. **Proces- en differentiaaldiagnostiek met aandacht voor de impact van migratie** op ontwikkeling en welzijn (alternerend NL en FR)

Solentra vzw beoogt de toegankelijkheid en effectiviteit van de geestelijke gezondheidszorg te verhogen voor kinderen en hun families met een migratieachtergrond. Dit gebeurt enerzijds via opleidingen en/of supervisies/casuïstiek op maat voor eerstelijnsprofessionals, vanuit een ecologische en community-based visie, en anderzijds bij aanmelding van een cliënt, door het netwerk van hulpverleners én van de cliënt samen te brengen/uit te bouwen om een gemeenschappelijke hulpvraag en oplossing uit te rollen. Kaat De Loof en Chloé Guepdjouo bespreken psychologische en psychiatrische problemen die bij niet-begeleide minderjarigen kunnen optreden, met aandacht voor proces- en differentiaaldiagnostiek.

Kaat De Loof (senior klinisch psychologe, Solentra, UZ Brussel) en Chloé Guepdjouo (klinisch psychologe, Solentra, UZ Brussel)

Contact

-

Bram Degraeve (Platform Kinderen op de vlucht, bd@sdj.be)
& Sophie Lair (UNHCR, lair@unhcr.org)